

Слободан Јовановић

ЖИВОТ
ДЕЛО
ВРЕМЕ

Српска академија наука и уметности

Слободан **150**
Јовановић

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ: ЖИВОТ, ДЕЛО, ВРЕМЕ
ПОВОДОМ 150 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА

Издаје

Српска академија наука и уметности
Кнеза Михаила 35, Београд

За издавача

академик Владимир С. Косић

Главни уредник

академик Марко Анђелковић

Уредници публикације

академик Косић Чавошки

академик Александар Косић

Дизајн корица

Драјана Лацмановић-Лекић

Избор илустративних прилога

Борис Милосављевић

Лектура

Тања Рончевић

Коректура

Невена Ђурђевић

Снежана Крсчић-Букарица

Припрема за штампу

Досије студио, Београд

Штампа

Планетиа принт, Београд

Тираж: 750 примерака

ISBN 978-86-7025-827-3

© Српска академија наука и уметности, 2019.

Издавање ове монографије потпомогнуто је средствима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Дунав осигурања.

СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ ЖИВОТ, ДЕЛО, ВРЕМЕ

ПОВОДОМ 150 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

САДРЖАЈ

7 | Реч уредника

СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ: ЖИВОТ И ДЕЛО

- 13 | Борис Милосављевић, *Слободан Јовановић*
229 | Борис Милосављевић, *Јовановићева теорија државе*
267 | Ратко Марковић, *Слободан Јовановић и уставно право*
303 | Мира Радојевић, *Дојринос Слободана Јовановића проучавању националне историје XIX и прве половине XX века*
315 | Мило Ломпар, *Слободан Јовановић и књижевности*
327 | Напомене
367 | Скраћенице

ПРЕПИСКА

- 371 | Борис Милосављевић, *Из њрејиске Слободана Јовановића*

ПОВЕЉЕ, УКАЗИ, ПРИЗНАЊА

- 405 | Борис Милосављевић, *Повеље, укази, признања, одликовања, документи*

СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ: БИБЛИОГРАФИЈА

- 429 | Светлана Симоновић-Мандић, Марина Нинић, Борис Милосављевић, *Библиографија Слободана Јовановића*

РЕЧ УРЕДНИКА

Монографија о Слободану Јовановићу (1869–1958), објављена поводом 150-годишњице његовог рођења, представља јединствен приказ живота, научног рада, друштва и времена у којем је живео. Јовановићево дело и његова личност одувек су привлачили пажњу широке јавности. Дело које је оставио веома је обимно и разноврсно. Треба напоменути да велики број његових радова није обједињен у вишетомним сабраним делима која су до сада објављена. Слободан Јовановић је више од четрдесет година предавао на Правном факултету у Београду. Обављао је дужности декана Правног факултета и ректора Универзитета у Београду. Био је председник Српске краљевске академије, правни експерт на Конференцији мира у Паризу, председник Комисије за израду Устава нове државе 1920. године, председник Српског културног клуба, председник и потпредседник Министарског савета Краљевине Југославије. С обзиром на дужности које је обављао, друштвена и политичка делатност представљају важан део слике о овом нашем великом научнику. Као председник Српског културног клуба и средишња личност српског народа позван је да се прихвати дужности другог потпредседника Министарског савета у влади од 27. марта 1941. године. Био је председник и потпредседник владе у земљи и потом у избеглиштву. Умро је у емиграцији у Лондону крајем 1958. године, скоро сто година од када је његов отац Владимир Јовановић, један од водећих српских либерала, као политички емигрант први пут дошао у енглеску престоницу. Иако је Слободан Јовановић био заступник парламентарног дводомног вишестраначког система, никада није учествовао у страначкој политици. Узимао је, међутим, учешћа у државној политици, како је то записао Јован Дучић 1942. године: „Слободан Јовановић није био никад члан ниједне странке, нити члан ниједне владе, ни учесник ниједне завере. Држећи се увек далеко од владајуће политике, он је ипак зато стајао близу ње, као њено мерило, њен судија, и њен државни тужилац. Називали су га ‘савест српског народа’. Он није био политички човек, него државни човек: увек на капетанском месту брода, увек обухватајући одатле цео видик пред собом.“ Слободан Јовановић је после рата осуђен на политичком суђењу које је организовала нова комунистичка власт у Београду 1946. године. Његова личност и дело били су потиснути из образовног система и научног живота и осуђени на заборав. Рехабилитован је 2007. године.

У монографији је прво приказана биографија Слободана Јовановића у којој су хронолошким редом представљена и дела за која се може рећи да обележавају гранична места његовог научног развитка, као и властита теоријска становишта. Потом се у посебним поглављима представљају научне области којима се бавио и научна достигнућа која је у њима постигао. Прво се приказује његова теорија државе везана за предмет који је предавао, Опште и посебно државно право. Потом се разматра посебно државно право, односно уставно право и оцењује Слободан Јовановић као уставноправни писац. Анализирају се и приказују књиге у којима је тумачио уставе Краљевине Србије и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (Видовдански устав). Наредни део монографије посвећен је историографији Слободана Јовановића, вишетомној политичкој историји Србије XIX века, за коју се често с правом указује да је најпознатије његово дело. Ако се узму у обзир и други радови из националне историје које је написао, може се видети да је обухватио период од краја XVIII до средине XX века. У следећем делу монографије реч је о Јовановићу као проучаваоцу књижевног дела и књижевном критичару. Посебно су хваљени његов леп језик и познати београдски стил. Последњи део монографије садржи Јовановићеву библиографију.

Да би текст монографије био прегледнији за читање, све фусноте, односно напомене, налазе се на крају књиге.

Захваљујемо се свим ауторима на текстовима објављеним у монографији посвећеној 150-годишњици рођења нашег великог научника Слободана Јовановића.

Коста Чавошки и Александар Костић

ПРЕПИСКА

ИЗ ПРЕПИСКЕ СЛОБОДАНА ЈОВАНОВИЋА

Борис МИЛОСАВЉЕВИЋ

Балканолошки институт САНУ

Заоставштина Слободана Јовановића се налази на различитим местима. Према времену настанка може се поделити на два основна дела. Први део представља заоставштина до 1941. године која је, углавном, остала у земљи, а други део заоставштина након његове смрти у Лондону, 1958. године. Поједина документа и предмети сачувани у иностранству везани су у појединим случајевима за Јовановићев живот у земљи. Неке ствари је понео са собом, а нешто му је слала сестра по пријатељима и рођацима који су одлазили у Лондон. Начин рада у тешким емигрантским условима може добро да илуструје објављивање радова Слободана Јовановића у иностранству. Текстова које је написао у Лондону у више варијанти оставио је Радоју Кнежевићу да их објави кад се испуне одређени услови. После смрти Слободана Јовановића Кнежевић је припремио део текстова за штампу. Пошто је желео да их обједини са појединим раније објављеним радовима замолио је Јовановићевог сестрића др Андру М. Ристићу да му пошаље одређене књиге по рођацима који ће путовати у иностранство. Документа из земље и иностранства данас се често заједно чувају у истим архивама.

Слободан Јовановић је у Београду живео заједно са родитељима, сестром, зетом и сестрићем, и њихова заоставштина представљала је целину, велики породични архив Јовановића и Ристића. У кући су после Првог светског рата живели Владимир Јовановић, Јелена Јовановић, рођ. Маринковић, Слободан Јовановић, Михаило Г. Ристић (углавном на дипломатским дужностима),

Правда Ристић, рођ. Јовановић и Андрија Андра М. Ристић. Након смрти Јована и Константина Маринковића, ујака Слободана Јовановића, као и тетке Христине Хаџи-Томе, делови њихових заоставштина пренети су у исту кућу. Поједине архивске целине биле су сређене и пописане (нпр. Заоставштина Михаила Г. Ристића).

Кућа Јовановића и Ристића у Симиној 25 тешко је оштећена за време Првог светског рата. Бомба је пала у двориште куће за време Другог светског рата. Као да је бомба пала и у јединствену, богату и разноврсну архиву породице Јовановић и Ристић. Делом је уништена, делом још увек није пронађена, а делом се чува на различитим местима. На пример, једно писмо се налази у Заоставштини Слободана Јовановића у Архиву САНУ. Одговор на то писмо је у породичном власништву, у архиви Културног центра – Дом породице Павловић. Писма која се надовезују на претходну преписку чувају се у Заоставштини Михаила Ристића у Архиву САНУ, Личном фонду Владимира Јовановића и Легату Косте Ст. Павловића у Историјском архиву Београда, а наставак преписке у Архиву Србије, Архиву Југославије или код колекционара (где према последњем увиду има скоро 300 писама, разгледница и докумената). Сличан је случај и са фото-документацијом.

Почетком 1941. године, у жељи да заштити заоставштину свог оца Михаила Г. Ристића, Андрија Ристић ју је предао на чување Универзитетској библиотеци, на основу усменог одобрења директора Библиотеке Уроша Џонића. Реч је о пет сандука смештених у соби број 17, којима се потом губи траг. Део ове архиве је пронађен и чува се у Заоставштини Михаила Г. Ристића у Архиву САНУ. Попис Ристићеве архиве је, међутим, на другом месту.

Постоји један мемоарски запис о поступању са књигама и личном архивом Слободана Јовановића после Другог светског рата, која је, према том сведочанству, након прегледа уништана на лицу места, у дворишту њихове куће. Можемо претпоставити да је сва важнија документа и белешке Слободан Јовановић сам уништио или понео са собом кад је напустио земљу. Иако је Београд морао да напусти веома брзо, Јовановић је као некадашњи дипломата и шеф једног одсека у Министарству иностраних дела које се бавило прекограничном и поверљивом делатношћу, а касније као шеф Ратног пресбира Обавештајног одсека Врховне команде, знао како се поступа са поверљивим документима. Његова документациона грађа сведочи о изузетној педантности и вођењу рачуна о свим документима, извештајима, потврдама, уплатама, штедним књижицама. Сачувана је, на пример, чак и признаница о куповини ћириличне писаће машине коју је користио између два рата. Као што је познато, Слободан Јовановић је често путовао о чему сведочи његов пасош са печатима и визама, као и изузетно велики број разгледница које су послате из различитих европских земаља, највише из Италије, Немачке и Француске.

Заоставштина Слободана Јовановића која се чува као засебна архивска јединица у Архиву Српске академије наука и уметности дигитализована је у Аудиовизуленом архиву САНУ 2019. године, захваљујући великом залагању запослених. То је уједно и прва зао-

ставштина из Архива САНУ која је цела дигитализована. Осим Јовановићеве заоставштине снимљена су његова писма и дописи који се чувају у Заоставштини Михаила Г. Ристића, Александра Белића, С. Б. Цвијановића у Архиву САНУ.

У породичном архиву Културног центра – Дом породице Павловић сачувана је, захваљујући изузетној пажњи и труду породице Павловић, рођака Слободана Јовановића, богата и разноврсна грађа породица Јовановић, Ристић, Маринковић, Павловић и др. У свом тестаменту писаном у Лондону Слободан Јовановић је назначио као свог најближег рођака Косту Ст. Павловића. Сачувани су и слајдови и филмови које је снимао сестрић Слободана Јовановића, Андра Ристић. У сарадњи Аудиовизуелног архива САНУ са Музејем кинотеке ови филмови су развијени и на једном је пронађен први до сада познати филмски снимак Слободана Јовановића снимљен тридесетих година у дворишту куће у Симиној улици 26.

Као што смо већ рекли, преписка Слободана Јовановића је веома обимна. На пример, у Архиву Југославије пописана су писма у Личној преписци Јована Јовановића Пиждона из различитих периода. У истом архиву налазе се документа везана за рад владе у време када је Слободан Јовановић био председник и потпредседник Министарског савета Краљевине Југославије (поверљива архива, лични досијеи, телеграми, политички извештаји и др.). У Историјском архиву Београда је, на пример, писмо патријарха Димитрија Слободану Јовановићу и сл. Велики и јединствен подухват би био када би се у сарадњи институција и породица дигитализовала целокупна преписка Слободана Јовановића, као и цела документациона грађа и фото-документација. Издвојили смо двадесетак писама која представљају само узорак богате преписке која се чува у различитим архивама.

Ниш, 9. децембра, 1878.

Драги Слободане!
Драга Правдо!

Ви ми се у своме,
у вашем писменима,
да се добро ведате, и
да добро знате. То
је права радост за
мене. Хоћете да
се још више радујем,
кад би вас и маја
ухватила! Али, она

ПОРОДИЧНА ПРЕПИСКА

Ниш, 9. [21] децембар 1878.
Владимир Јовановић – Јелени (супрузи) и деци (Слободану и Правди)
(АКЦДПП)

у својим списанима ни-
шта не говори о ва-
шем владану; на ме-
сто у друшћу да, а. За-
мислите је, нека ми
она тине, како се
караголе и уште, то да
са још бине радјан,
ако се рачна у свом
двину.—

Кавелан од 15 рди-
на сврхите се на
туђи година ова; ва-
те се у нову година

заповоли нова црква,
вред рача, овој од
Шко. Рачна.

Двадесет и четири
са ове кинте, које
бине је маја црква?
црква ина у рачна?

Како се ерпелан
св. Милоср? једна
инан дола рачић?

Станите ми
што рачна и црква
бине.

Где бач и рачна
бач рач
Двадесет.

192 1878. Београд
Владимиру брату
Слободану сину Слободана,
а моје мамоје Слободану
мајку Луку. По гласовима,
Јовановића и мајке
оног премоћног Арсенија,
који се предаоше старој
Луци. Урочице Луке моје
Слободану, овим мајку да
одемо тако мојој, као
мајку моје мајке
Слободану Луку б. Кривошћу

Ђорђе Јовановић – (брату од стрица) Владимиру и (синовцу) Слободану Јовановићу, 1878.
(АКЦДПП)

1489/10

karemanu te bane canu oculo o
 duan, koji su my lyomate. Ista zora
 canu, da moja se lyeda da kula ca
 lyatassom pobaya, koji cy jiy za dny
 vrasom. Ovu bise da u vrela maso,
 mo da ser dnye vclase. Y vclase, obo
 ce u ve du duan nasom, vod se lyeda
 vobize lyatam. Na kyoyj vbi moce
 veka moja canu jalu, kvaso je u
 kule vrasom, va ty ja kule vraso
 dala od pobaya kije dyden cyjenu,
 da bane y vrelay cyjusa vrasom.
 Iste te ce vcladu kama vraso obo
 vlyatoma amvata, a kule vraso.

Ispost' bane vraso je on vlyabu-
 na, va bane vlyabu, y vraso bane
 je vlyabu u vraso kule, kije ce,
 kas vraso kama, byas vraso u byas vraso
 cetu vraso vraso vraso.

Ispost' mo da vraso vraso y vraso-
 ky. Ispost' je du du vraso vraso
 ma ca vraso vraso. Iste, va je
 vraso du vraso. Ispost' cy va
 jedba vraso, da vraso y vraso
 vraso, dy vraso vraso vraso
 vraso vraso vraso vraso.

Ispost' canu kule vraso vraso-
 mas. Ova je vraso vraso vraso.
 Iste, va my kule vraso vraso,
 va du je y vraso vraso vraso. U
 va vraso vraso vraso.

Cylya ma da ce vraso, da vraso
 vraso vraso y vraso vraso vraso,
 va te vraso da vraso vraso
 vraso.

Iste du vraso te vraso u va
 kule kule. Na vraso vraso vraso
 vraso vraso vraso y vraso vraso
 vraso. Kad vraso vraso vraso vraso
 dyde, vraso my u vraso vraso!
 Iste vraso vraso vraso vraso, vraso

Iste vraso vraso vraso vraso, vraso
 vraso vraso vraso vraso, vraso
 vraso vraso vraso vraso, vraso
 vraso vraso vraso vraso, vraso
 vraso vraso vraso vraso, vraso
 vraso vraso vraso vraso, vraso
 vraso vraso vraso vraso, vraso

Ispost' canu du va vraso vraso
 vraso. Ova bane vraso vraso,
 vraso vraso vraso vraso vraso
 vraso vraso vraso vraso, va vraso
 vraso vraso.

АРХИВ
 САНУ
 БЕОГРАД

Myša Čajelot, uplaničarica in Jan-
ca dvanajst let stara, na čemur tudi
na vsaki strani in vsaki strani. A z
čistimi kosi dvanajst let stara uplaničarica
na vsaki strani, na vsaki strani in vsaki strani
uplaničarica. V hiši Čajelot in vsaki strani
hiše uplaničarica in vsaki strani, uplaničarica
hiše, kadič in vsaki strani, uplaničarica
hiše čiste uplaničarice. -

Upplaničarica uplaničarica in vsaki strani
uplaničarica in vsaki strani. Upplaničarica
uplaničarica, in vsaki strani let stara uplaničarica
uplaničarica in vsaki strani uplaničarica. Kad
čiste uplaničarice in vsaki strani let stara, uplaničarica
uplaničarica in vsaki strani, uplaničarica in vsaki strani. -

Upplaničarica: Čajelot, uplaničarica, in vsaki strani
uplaničarica in vsaki strani.

Upplaničarica, čiste uplaničarice in vsaki strani
uplaničarica in vsaki strani. Čiste uplaničarice in vsaki strani
uplaničarica in vsaki strani. -

Tyja čiste in vsaki strani

Čiste uplaničarice,
Upplaničarica.

Лајпциг
7. Нов. 1904
Wittener 24. 1. 2.
Драги Владе
Делам сам драго - драго
и мене. Мислим да ми је одгов
но да овај изјављујете, да је
одје сам да је још једна
изјављујете и мене и мене не
да ми је да се одједном
да, - и овај мене да и мене
да изјављујете и мене и мене
и мене да је републике. да је и
не мене и мене да је и мене
и мене
Ако су у мом изјављујете и мене
каква и мене да мене, и мене

Лајпциг, 7. [20] новембар 1904.
Слободан Јовановић Владимиру Јовановићу
(АКЦДПП)

go ax cba y jednon oshety omasto ohamo. Tute nety vama
ghe tyu. Poji in tchaco uho qe go unan.
Le can vobus cannon y vavun vuvunche, can
pevab, so myaba melano. Pevabty y Kofan. Hov. Isada,
ji ^{no} vobu vobu, qombo kov y here koty ve go unan.

L'vavunche can het can ja padun. Pavab can can
pevab, poji jedna pevab maan vuvunche, can ji unan ~~can~~ qe
no gahemmo y vavunche. Chobu y vavunche vachu kov y vavunche
myevny, a can y vobu pevab vuvunche.

So noji pevab nety ve u puvote. Pevab, qe ches, noji
vako vavunche, a pevab, ja can vobu pan y vuvunche unan y
Kofan, ve u pevab pevab. Tute pan can no vuvunche, a
qy me ghe vobu vavunche vuvunche.

Ona; Kuvobelay, vobu ve, vobu vobu vobu, vobu vobu vobu.
Tute nety ji so kovun kovun, vobu ji vuvunche vobu
pe.

vobu vobu vobu, poji vobu vobu vobu no vobu vobu
qevun.
Pan
C. J. P.

14(1) juli
Droga mati, Rot
Primio sam Karte
koju ste mi poslali
preko G. Budy i u kojoj
mi javljate da uvek
ove godine niste primili
nijednu Karte od mene.
Ja sam vam pisao neko
liko puta i neposredno i
preko G. Petrusica. Vase
Karte preko G. Budy su
bijele ujedno. Sa zdravljem
sam sasvim dobro i mozete
biti za mene sasvim bez bri-
ge. Ja bih voleo otisao
u Francusku da vidim Brno
i Andon, ali izjedla mi da
cu morati jos neko vreme
ostati ovde zbog poslova.
Cujetelj sta ocka koji? Izlazi
te mi stajete o Vasem i o ovom
zdravlju. S najklijim pozdrav-
om vasim Slobodan

Крф, 14. (1) јул 1917.
Слободан Јовановић мајци Јелени Јовановић
(АКЦДПП)

Хвар,
15/ix/38

Зрени Андро,

Примио сам твоје
писмо од 13.

Минорагод суксај
не разумем ништа. Ако је
штаме стационарно, то није
добар знак.

Овде има врло
мало Немача, што је
рано време. А, исправе
међу нама Галишана.

Хилера сам сусрео,
и то ми је дан новелик апарат.
Ја сам још да је то

jezan „meguya“: Cho wlo je omes
wopadne kux De y Venarskiy so
Kytano je y cete; Keo fobande Opie,
anku, lako je „on ryo „yuytrawore
Tucade“ Tisema lome, „wevohi
pagbe dume iure na pagony
jeqnd meirappa uro wdradu
Tuhaka.

Obqamw ten cy bupmudu, jep
kavere bawilo amwack uowetj
mewer wotjwathu spen a Lom.
dzyu - Wymunry i capawer
wotjwathu spen Bonaw.
Wanyu, kwyu xohi qe netape, nuy
mudo zaryjane sa pat. Kery:
Kpatare ano deti jezan ojt cetera
pat, sa yte nam je gomes?
mudo wotjwathu spadju -
tedu. wthoij.

14891/58

9 фебруар 1895
Београд

Љубе, њећерице,

АРХИВ
САМУ
БЕОГРАД

Да ли икада се у вас још има неких
старијих и јавних писама (веровно
преко неког човека) или још неких
старијих и неких ~~на~~ која се иже неких
стара? Мога бих да их и предам.

Моја једина жеља је да се
моја жеља да се иже неких
стара да их и предам? Мога бих да их
и предам да се иже неких
стара да их и предам, и не се
иже неких стара иже неких.

С њећерице
Љубе

Својој њећерице
Љубе

ПИСМА СЛОБОДАНУ ЈОВАНОВИЋУ

Београд, 9. [21] фебруар 1895.
Стојан Новаковић, писмо, ћир. аут. 1. л.
(АСАНУ, ЗС, 14891/58)

29. dec. 1896
Београд

Др. Тасодисе,

Мисо ми је што не јуре мисе на,
сосо наг ките наг, ссе додире,
ли са р. Свес. Сивитеа. Аво
Два оло не саесе — редо на две
објучу урмисо берепас овеас
8 сабе.

С увагом.

Сво. Новаковић
—

ne go muma, ne goen go muma, a ne enen
an go mubudu rekoyak, mbe go oyakim habat
oran va sydyturak. Yawone u oramuan. Kumu
ne lomas ne glem no lo konoyase, no bayame
no gye, las etay no sydy. Mogy go no si capaa
go mubudu obis omacae, che em ce muan go m.
can duffo ofpicuno, go lo miji lo mbe can
xlas go mawca. Ke mda oramuan no ayte
diga asicaypas nevoj aytekyaji no ayde. Ina y
gaba! Je can bayada nevoj ne gaba chebare
ofyada, je si de cad y mbeby muan muan
mube go boma dygo ceu ayde. Mgy si miji
che mogy, no mgy, no kochant, no wofke, no
mubudu, no aytebana - mube em ayde.
A ayde y goma de habat mgy, de em ayte,
walyi de gwyfawaban ayte fcauras: gwyfawab
de. Che ce mae had no walyi habat has m.
baban, (sue ayteky dychit) a obacae y y chey
chae go u lo habat ayte muan mgy. Ke u lo
cauras: go mubadyi pafu, mamba muan mgy! Ke
has si mda des mgy amocuan walyi wad ayte.
Muan em ce ayte, Mbe si lo mgy mgy? Je em
caem an de muanmuan no aytekyaji, walyi
muan ce. Kallacae had no mubudu a mbe can che
mubudu. Manda ky Klaj.

9/18 96 Roma.

14891/48

1

LÉGATION ROYALE DE SERBIE.

Lime Hill House
 Tunbridge Wells
 Sussex, 12/24 July 1898

Драги Господине Јовановићу,

АРХИВ
САНУ
БЕОГРАД

Всета ми је довољно познато да сте, док
 сте у Лондону, били у посети Краљевској
 Академији и као младом Србину, и као
 Савременом Јовановићу а још и као човеку
 и човеку који као син Вацлива Јовановића
 Краљевице Среде био сам у Лондону, а он
 који ипак је савремено да је у Лондону
 долазио. Како не знам колико време
 се одвија у Лондону, а био да ми
 још каже да сам не видим и да се
 вратио у Србију не видим се са
 мном, но све толико добриме поклоном

П.С. Напомена ово ваљ је одређена како у часе постоје саобраћај и у случају
 нису мене.

Таунбриџ, 12/24. јул 1898.
 Чедомиљ Мијатовић, писмо, фир. аут. 2. л. са ковертом
 (АСАНУ, ЗС, 14891/48)

14891/48

Исполнитель Губернского унд.
Т-ны Сводогама Губернского.

6 коп.

Сумма 25.

K nama y Tshudruy, Bae na obznaneniy. Ak
 tene a Kajam ser tene bupeni jezny
 Krasny upotrebleniyem, bapom evrotsky,
 koja ta Bae obznan obznanom osvobodniam
 na unny, Shymalishy. V Srezy unnyy
 jedynny boshny unnyy obe bapom i Krasny.
 Potravom dvan tshudruy kaan kosh obem
 3 manara u 6 wena. Obre y Krasny u
 nayobta roozga oznyy, upotom Krasny.
 Obro ta; jedynny obre bup unnyy ca tshudruy
 Krasny samo jezny upy u wy 9.24 csh
 y i tshy. Tshudruy za wy gash na tshudruy-Kras
 bshudruy day y 9.20. Boshny upaje og
 upotomde wem Krasny caan. Ta ty, ka
 goshkan na wamny na tene oza
 upotomam u bapom, goshkan bsh
 zajem, wem wyne upotom ce Krasny

y obznan, koja je bno nwa, u oza
 zajem upotom nwa tshy wy nwa ce
 bshudruy y Krasny kaan tshy canty
 y 8 caan. Ja obznan upotom na upotom
 bsh unnyy noshny ce wem (oza 3/6 Krasny
 tshy upotom dvanny Krasny). Am bsh
 tozo za ce wem tshy za obre upotom on
 za y tshudruy upotom oza jedny
 obznan upy y Krasny na Krasny
 na za u jezny upotom bshudruy day
 jezny og obre Krasny upotom bshudruy
 bshudruy Krasny je jezny upotom upy.
 Na obznan nwa upotom 3/6 ce bshudruy
 K nama y Srezy. Kosh tshy ce bshudruy
 "na wem" upotom.

Obznan upotom za tshy na
 obznan oza obznan za tshy
 gosh bsh y Srezy y Tshudruy-Bae,
 u upotom bsh bshudruy, obznan
 Tshy bshudruy bshudruy Bae, upotom upotom
 Tshudruy Bae. Krasny Tshudruy

14891/34

ТРГОВИСКА КОМОРА
СРБИЈА
CHAMBRE DE COMMERCE
SECRETARIAT

БЕОГРАД,
БЕОГРАД, LE

28 март 1941
Об. Саб. 21

Почитујем професоре,
Нема ми оца, нема ми
браћулина, ја Вас изгубих, ја
Вам ками хлеба и ја Вам
богине сваку гити и у свих.

У животу нам има
о ја, ја знам се поштом би
једом и убојено, ја све неј-
боме поштоман вонудиме,
вих фотуца вонудиме
јасо аз 27 марта и Вас, др-
мартин се Васе поше фотуце
и парогне думност.

Београд, 28. март 1941.

Милан Ж. Живановић (честита и спомиње оца Живана Живановића и
ујака Драгутина Димитријевића Аписа), писмо, бир. аут. 2. л.
(АСАНУ, ЗС, 14891/34)

1489/31

2

Маџи и ја, испрелвено
Бре. Сретне само, моо на реку
онек, и ја имају ја остваре
со и ја сеао на руне воае, бугамо
и Бре, која је бугамо и сеае,
ја јој сеае сеае бугамо
бугамо.

Бре. Сретне само, моо на реку
онек, и ја имају ја остваре
со и ја сеао на руне воае, бугамо
и Бре, која је бугамо и сеае,
ја јој сеае сеае бугамо
бугамо.

Бре. Сретне само, моо на реку
онек, и ја имају ја остваре
со и ја сеао на руне воае, бугамо
и Бре, која је бугамо и сеае,
ја јој сеае сеае бугамо
бугамо.

14891/147

TEL. 6489.

THE MASTER'S LODGE,
TRINITY COLLEGE,
CAMBRIDGE.

11th March, 1942.

The Prime Minister,
Royal Yugoslav Government.

Dear Prime Minister,

АРХИВ
САНУ
БЕОГРАД

Thank you very much for
your kind letter of March 10th. It was a very
great pleasure to Mrs. Trevelyan and myself to
have you at the Lodge.

Everyone says that the
whole Yugoslav Week here was a great success,
and not least your presence and your lecture.

Yours very sincerely,

JM Trevelyan.

Кембриџ, 11. март 1942.

Џорџ Тревељан, писмо, лат. дак. енглески језик, 1 л.
(АСАНУ, ЗС, 14891/147)

191/57

✠
BISHOP NICHOLAI
RUSSIAN MONASTERY
302 CANNON, PA
Aug 20th-1954.

Дорогой Владимир Товарищ Сербане,

APXHO
CAHY
BEOYAC

Имени и чина, да сѣ шана и пога и сла-
ва и слава Ваши 85-године. Не ты ли је
да асстани оу ошале Сербане, иако сѣ наје
мине, да је добоме шов Вас ошале сѣ
мине на сѣмале Београд. 85 иа и 40 и 100
године тује много за ошале, који раде једна
народу ошале брже брже и коме сѣ не бује
замена. Како је Франсо ушале Јакоб: Кома
та је година, отвори му Јакоб: мина је 130 го-
дина како сѣ дукане (а. ј. у ошале ошале) мина је
бине, да сѣ мина мина и сѣм бу бине, мина
сѣм бу бина ошале мина, Кома бу сѣм мина
и ошале Јакоб у мина) јоу 17 година, и ушале
како му сѣ мина 147 сѣ. Мина ошале је сѣм
и мина сѣм сѣм мина мина ошале у сѣм ошале
мине и ошале и сѣм мина. Ушале, мина мина
народу мина бине мина ошале, а сѣм мина
ошале мина Вас ошале и мина. Бине ошале
ошале и мина мина, да Вас ошале сѣм ошале
не мина мина - сѣм мина ошале и мина мина
сѣм мина, (а мина мина) мина мина мина
ошале мина сѣм мина - и сѣм ошале мина
мина бине, да ошале бине сѣм мина ошале.
Златоме јоу, да Вас ошале ошале мина
ошале мина мина сѣ: ХРИСТОС сѣ мина,
да сѣ и ошале мина. Амин сѣм сѣ!
Мина Вас ошале - сѣм мина
ошале ошале мина ✠
Ca Hucome

I. list 47,8-

V. list 34,7.

Руски манастир, пред Божић, 1954.
Владика Николај, честита 85. рођендан Слободану Јовановићу, писмо, фир. аут. 1. л.
(АСАНУ, ЗС, 14891/57)

14891/23

FACULTÉ DE DROIT DE PARIS

Paul Bastid,
Ancien Ministre,
Membre de l'Institut
88, Rue de Grenelle
Paris, 7^e

2 novembre 1954

Monsieur et cher confrère,

C'est avec un grand plaisir que j'ai appris la manifestation publique de déférente gratitude dont vos compatriotes veulent vous honorer à Londres. Ce sentiment sera partagé à coup sûr par tous les membres de l'Académie des sciences morales et politiques qui vous ont admis, voici plusieurs années déjà, dans leur sein en qualité de correspondant.

L'Institut de France a tenu en effet à rendre hommage aussi bien à votre personne qu'à votre œuvre. Nous apprécions tous à son juste mérite la brillante contribution que vous avez apportée à la science du droit public et à l'histoire des institutions constitutionnelles. Nous n'admirons pas moins en vous le patriote intrépide dont aucun malheur n'a abattu le courage et qui atteste, dans l'exil, avec une noble dignité, son attachement inébranlable à l'idéal national et démocratique.

C'est un peu votre glorieux pays, auquel nous lient tant de souvenirs, tant d'épreuves communes et une si fraternelle affection, que nous saluons aujourd'hui à travers vous. Vous en suivez magnifiquement les traditions de loyalisme, de fierté et d'énergie. Tel est le sens profond de la cérémonie jubilatoire qui motive cette lettre, écrite pour vous et pour vos amis.

Faute de pouvoir y assister, je m'y associe par la pensée de tout coeur et je vous prie de bien vouloir trouver ici, Monsieur et cher confrère, l'assurance de ma haute estime et de ma très ardente et très fidèle sympathie.

Paul Bastid

Париз, 2. новембар 1954.

Пол Бастид, бивши министар, члан Француске академије (Института), честита Слободану Јовановићу, дописном члану, осамдесет и пети рођендан.

(АСАНУ, ЗС, 14891/23)

